

Voortgang aanpak geweld in de jeugdzorg

Samenvatting van de stand van zaken van de implementatie van de maatregelen n.a.v. het rapport van de Commissie de Winter. Maart 202

-

Doel: Kinderen in Nederland moeten kunnen rekenen op een veilige omgeving om in op te groeien. Als de thuissituatie die niet kan bieden en kinderen onder verantwoordelijkheid van de overheid worden geplaatst in een pleeggezin, gezinshuis of een instelling, moeten zij daar een veilige omgeving vinden.

Naar aanleiding van het rapport van de Commissie De Winter 'Onvoldoende beschermd' uit 2019 wordt een breed pakket aan maatregelen samengesteld, op het gebied van erkennen en ondersteunen.

Dit is gebaseerd op wat slachtoffers hebben aangegeven belangrijk te vinden.

Een speciaal projectteam in opdracht van de ministeries van JenV en VWS zorgde voor de realisatie van erkenningsmaatregelen. De maatregelen op het gebied van voorkomen van geweld en leren voor de toekomst zijn o.a. meegenomen in bestaande programma's als 'Zorg voor de Jeugd' en 'Geweld hoort nergens thuis'.

Rapport: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/10/27/kamerbrief-over-voortgang-maatregelen-commissie-de-winter>

De infographic is verdeeld in 3 thema's. Per thema komt een aantal maatregelen aan de orde. .
Thema's:

- 1 Erkennen
- 2 Voorkomen
- 3 Leren voor de toekomst

Ad 1 Erkenningsmaatregelen:

1.1 Ministers van VWS en JenV, namens het Kabinet en de brancheorganisaties hebben excuses gemaakt aan de slachtoffers. Dit heeft plaatsgevonden:

- op 12 juni 2019 in een brief aan de Tweede Kamer
- op 21 februari 2020 tijdens lotgenotenbijeenkomst
- en in de brief aan de Tweede Kamer
- Brancheorganisatie hebben via eigen kanalen excuses gemaakt

Aan de slachtoffers van de congregatie van de Goede Herder zijn excuses gemaakt:

- op 19 december 2019 in een brief aan de Tweede Kamer
- op 25 augustus 2020 tijdens lotgenotenbijeenkomst

1.2 Website met documentaire voor iedereen die met geweld in de jeugdzorg in aanraking is gekomen.

- Samen met een klankbordgroep van lotgenoten wordt vorm gegeven aan een website (www.blijvendvertellen.nl) en een documentaire. Geplande oplevering: einde van april 2021

1.3 Financiële tegemoetkoming voor slachtoffers.

- Financiële regeling per 1-1-2021 beschikbaar bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven

1.4 Toeleiding tot zorg.

- Centraal informatie- en expertisepunt met telefoonnummer en website voor slachtoffers en hulpverleners:
 - hulp om best passende zorg te vinden
 - e-learning voor professionalsDit zorgpunt is gepland voor april 2021 en loopt door tot eind 2022.

1.5 Financiële ondersteuning lotgenotencontact.

- Geld beschikbaar gesteld door brancheorganisaties (€100.000).
- Ministeries stellen via Slachtofferhulp Nederland geld beschikbaar (in totaal € 150.000) voor de komende jaren (2021-2023).

1.6 Financiële bijdrage aan monument stichting Nationaal Monument Geweld in de Jeugdzorg

- Subsidie voor opstellen ontwerp is toegekend. Voor overig deel is subsidiekader aangegeven.
- Initiatiefnemers hebben ontwerp opgesteld binnen het beschikbare financiële kader en zijn in gesprek met gemeenten.
- Verantwoordelijkheid voor het realiseren van een monument ligt bij de initiatiefnemers zelf. Voor meer informatie: www.stichtingnmgj.nl.

1.7 Blijven vertellen: op www.verbreekdestilte.nl vinden slachtoffers een luisterend oor.

- 306 slachtoffers hebben contact gehad met SHN/ verbreekdestilte (vanaf 12 juni 2019)

1.8 Overbrengen archief De Winter naar Nationaal Archief

- Tijdelijk ondergebracht in een afgeschermd archief van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Melders hebben toegang tot hun dossier.
- Overdracht aan het Nationaal Archief is voorzien na afronding financiële regeling.

Ad 2: Voorkomen van geweld

2.1 Plaatsing in (gesloten) instelling zoveel mogelijk voorkomen

- Met het actieplan 'De best passende zorg voor kwetsbare jongeren' uit 2019, draagt de gehele sector bij aan het voorkomen van plaatsingen in gesloten jeugdzorg en het verbeteren van de gesloten jeugdzorg voor jongeren die dit tijdelijk nodig hebben. Er is inmiddels een daling van het aantal plaatsingen te zien. [De best passende zorg voor kwetsbare jongeren | Rapport | Rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/03/25/de-best-passende-zorg-voor-kwetsbare-jongeren)
- Het wetsvoorstel Rechtspositie gesloten jeugdinstanties wordt ingediend in voorjaar 2021. Het verbetert de rechtspositie van jongeren in gesloten instanties en ondersteunt de ontwikkeling naar kleinschaligheid en minder vrijheidsbeperking.
- Eind maart 2021 ontvangt de Tweede Kamer een toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.
- Aandachtspunt in lopend en toekomstig beleid.

2.2 Groepsgrootte verkleinen

- Kennisdossier met wetenschappelijke kennis en informatie over vormen van kleinschaligheid.
- In 2020 € 33,5 mln. beschikbaar gesteld om aanpassingen te doen in de huisvesting. Dit draagt bij aan het realiseren van meer kleinschaligheid. De verstrekking hiervan vindt plaats in 2020, de besteding tot 2023.

2.3 Pedagogische continuïteit: Zorgen voor voldoende personeel en minder wisselingen

- Arbeidsmarkttafel jeugd zet dit jaar o.a. in op het inwerken en begeleiden van nieuwe medewerkers en het aanpakken van agressie in de jeugdzorg.
- 2,4 mln EUR beschikbaar gesteld door VWS hiervoor.
- Programma 'Werken in de Zorg': <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/documenten/rapporten/2019/03/25/de-best-passende-zorg-voor-kwetsbare-jongeren>
- Programma 'Ontregel de Zorg': <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/05/23/actieplan-ontregel-de-zorg>
- Convenant getekend om minder administratieve verplichtingen in tijdschrijven te realiseren zodat er meer tijd voor cliënten is.
- Aandachtspunt in lopend en toekomstig beleid.

2.4 Meer samenwerken met ouders en familie

- Actieplan Verbetering Feitenonderzoek in de Jeugdbeschermingsketen: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/06/tk-bijlage-actieplan-verbetering-feitenonderzoek-in-de-jeugdbeschermingsketen>
- Samenwerkingsplatform Vakmanschap Jeugdprofessionals waar ideeën om meer regie te leggen bij ouders en jongeren worden gedeeld en uitgewerkt: [Samenwerkingsplatform Vakmanschap - Professionalisering | NJI](http://www.vakmanschap.nl)

2.5 Verbeteren ondersteuning pleegouders

- Meer pleegouders naar aanleiding van campagne 'openjwereldnu.nl' (eind 2019) - gerealiseerd
- Project: Versterken kracht van pleegouders:
 - Online platform om pleegouders beter te ondersteunen

- Inzet van ervaringsdeskundigheid van (voormalige) pleegouders, planning 2021
- Pleegzorgaanbieders werken aan het voorkomen van uitval van pleegouders en vroegtijdige beëindiging van pleegzorgplaatsingen – project begin 2021 afgerond
- Onderzoek naar uitval pleegouders: <https://www.nji.nl/nl/kennis/publicaties/nji-publicaties/waarom-stoppen-pleegouders> - afgerond

2.6 Betere uitoefening van de rol van de gezinsvoogd

- Verschillende maatregelen om werkdruk bij de jeugdbescherming (en jeugdreclassering) te verminderen waardoor meer tijd aan de kinderen en de gezinnen besteed kan worden. Planning: najaar 2021.

2.7 Bij voogdij betere invulling uithuisplaatsing

- De minister voor Rechtsbescherming heeft gesprekken gevoerd met voogdijkinderen over de rechtspositie van voogdijkinderen.
- Onderzoek (eind 2020) door AKJ naar de wijze waarop de klachtenprocedures kunnen worden verbeterd en implementatie van aanbevelingen (gepland voor 2021).
- Praktijkonderzoek klachtenprocedure bij GI's, RvdK en VT door AKJ (gepland voor zomer 2021)
- Aandachtspunt in lopend en toekomstig beleid

2.8 Pro-actief, sterker en onafhankelijk toezicht organiseren

- Jongere met ervaring met jeugdzorg aangenomen als adviseur jongerenparticipatie - gerealiseerd
- IGJ ontwikkelt mogelijkheden om via social media en/of een app in gesprek met jongeren te komen - gerealiseerd
- Risico-gestuurd toezicht, ongeveer 380 bezoeken per jaar.
- Analyse van de meldingen en incidenten uit 2019 en 2020.
- Conclusies uit de analyse worden gebruikt bij de inrichting van het toezicht. Planning tweede helft 2021.
- Verplichting tot interne toezichthouder opnemen in wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen.

2.9 In jeugdzorg geweld bespreken met kinderen

- Onderzoek (gerealiseerd in oktober 2020) naar de ontwikkelingen, goede voorbeelden en belemmeringen bij de inzet van steunfiguren uit netwerk van het kind.
- Bijna 1,5 miljoen euro extra subsidie van VWS aan AKJ voor intensivering van de groepsbezoeken door vertrouwenspersonen. Is gerealiseerd. Kinderen in een gesloten setting zien nu minimaal eens per week een vertrouwenspersoon.
- Doorlopende dialoogsessies over geweld in de jeugdzorg en een bijbehorende handreiking en filmpje: <https://www.naareenjeugdzorgdiebeterbeschermt.nl/white-paper/cover/>

Ad 3 Blijvend vertellen

3.1 Zorgen voor goed geschoold personeel

- O.a. het samenwerkingsplatform Vakmanschap Jeugdprofessionals om de hulpverlening aan cliënten te verbeteren.
- Planning: Doorlopend

3.2 Online congres voor professionals in de jeugdzorg. "Een jaar na 'De Winter'-Voorkomen van geweld in de jeugdzorg"

- Jaarlijks congres met inbreng van ervaringsdeskundigen, slachtoffers, professionals en bestuurders
- Gerealiseerd 9 -13 november 2020
- [Online magazine Congres Hoe voorkomen we geweld in de jeugdzorg? | Branches Zorg voor Jeugd](#)

3.3 Halfjaarlijkse Rondetafelbijeenkomsten tussen lotgenotenorganisaties en brancheorganisaties en ministeries om elkaar te informeren en van elkaar te leren

- Eerste rondetafel: 19 juni 2020
- Drie tussentijdse sessies:
 - 29 oktober: online informatiebijeenkomst
 - 16 november: StroomOp bijeenkomst
 - 1 maart: 'special' over klachtrecht en toezicht

- Tweede rondetafel 18 maart 2021
- Planning is om deze rondetafelbijeenkomsten 2x per jaar te organiseren.

3.4 Gesprekken met ouderorganisaties

- In zomer van 2020 is een bijeenkomst geweest met ouderorganisaties, branchebestuurders en ministerie JenV.
- Vervolgd gepland voor voorjaar 2021

3.5 Extra aandacht voor mensen met een visuele, auditieve of (licht) verstandelijke beperking

- In 2020 zijn gesprekken geweest tussen bestuurders van instellingen voor visueel gehandicapten en Ongeziene Blinden. Initiatieven door de sectoren zelf onder andere n.a.v. rapport De Winter, waaronder initiatieven tot samenwerking tussen VGN en zedenpolitie om aangifte door (verstandelijk) beperkte slachtoffers te ondersteunen.

3.6 Onderzoek naar veiligheid (2021 en 2023).

- Doel: zicht krijgen op hoe jongeren hun veiligheid beleven zodat werkvloer daarvan kan leren.
- Het onderzoek is in februari 2021 gestart. Een begeleidingscommissie en een klankbordgroep met vertegenwoordigers van ervaringsdeskundige jongeren en ouders denken mee over proces en aanbevelingen.
- Resultaten verwacht in 2022 en deze te verwerken
- Planning is om dit onderzoek in 2023 te herhalen.

Einde overzicht

Dit overzicht is een weergave van de voortgang van de uitwerking van de maatregelen die het kabinet heeft genomen naar aanleiding van de aanbevelingen van Commissie De Winter.

Een volledig overzicht en toelichting is te vinden op:

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/aanpak-geweld-in-de-jeugdzorg